ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ PIETER VERLOREN VAN THEMAAT ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 18 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1982 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Εἰσαγωγή

Στίς παροῦσες ὑποθέσεις, τό Bundesfinanzhof ὑπέβαλε στό Δικαστήριο τό ἀκόλουθο ἐρώτημα:

1. Πῶς πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν καί νά διακρίνονται μεταξύ τους ἡ κλάση 13.03 (φυτικά ἐκχυλίσματα) καί ἡ διάκριση 33.01 Γ (ρητινοειδή);

2. (Στήν ὑπόθεση 49/81) Ἕνα προϊόν πού χαρακτηρίζεται ὡς «ἐκχύλισμα ζιγγίβερης», καί πού ἐκτός ἀπό αἰθέρια ἔλαια κατά 25 % περιέχει καί ὅλες τίς διαλυτές οὐσίες [2] τῆς ρίζας τῆς ζιγγίβερης, πρέπει νά ὑπαχθεῖ ὡς φυτικό ἐκχύλισμα στήν κλάση 13.03 ἤ ἀνήκει, παρά τό γεγονός ὅτι περιέχει ὡς φυτικό ἐκχύλισμα ὅλες τίς χαρακτηριστικές οὐσίες καί συστατικά τῆς ρίζας τῆς ζιγγίβερης, ἐν ὄψει τῶν ποσοστῶν τῶν εὐωδῶν συστατικῶν ἤ ἀρωματικῶν οὐσιῶν, ὡς ρητινοειδές στήν διάκριση 33.01 Γ; Ἀνήκει στά εὐώδη συστατικά ἤ ἀρωματικές οὐσίες ἐκτός ἀπό τά αἰθέρια ἔλαια πχ. καί τό gingerol;

3. (Στήν ὑπόθεση 50/81) Ἕνα προϊόν πού χαρακτηρίζεται ὡς «extract of black pepper decolorized», καί πού ἀποτελεῖται ἀπό 16 ἤ 20 % αἰθέρια ἔλαια, 40 ἤ 46 % πιπερίνη καί 38 ἤ 40 % λοιπές οὐσίες ἐκχυλίσεως, πρέπει νά ὑπαχθεῖ ὡς φυτικό ἐκχύλισμα στήν κλάση 13.03 ἤ ἀνήκει, παρά τό γεγονός ὅτι περιέχει ὡς φυτικό ἐκχύλισμα ὅλες τίς χαρακτηριστικές οὐσίες καί συστατικά τοῦ πιπεριοῦ, ἐν ὄψει τῶν ποσοστῶν τῶν εὐωδῶν συστατικῶν ἤ ἀρωματικῶν οὐσιῶν, ὡς ρητινοειδές στήν διάκριση 33.01 Γ; Ἀνήκει στά εὐώδη συστατικά ἤ ἀρωματικές οὐσίες ἐκτός ἀπό τά αἰθέρια ἔλαια πχ. καί ἡ πιπερίνη;

Ἀπό τήν ἀνάγνωση τοῦ κειμένου τῶν ἀνωτέρω ὑποβληθέντων ἐρωτημάτων, γίνεται ἀμέσως ἀντιληπτό ὅτι ἡ μετάφραση τοῦ γερμανικοῦ κειμένου θέτει σημαντικά προβλήματα. Τά προβλήματα αὐτά ἀντικατοπτρίζουν τά προβλήματα ἑρμηνείας πού προκύπτουν ἀπό τό κείμενο τῶν ἐπιδίκων δασμολογικῶν κλάσεων στίς διάφορες γλῶσσες τῆς Κοινότητος. Ἀπό τήν διατύπωσή τους φαίνεται σαφῶς ὅτι τά ὑποβληθέντα στήν γερμανική ἐρωτήματα συνετάχθησαν βάσει τοῦ γερμανικοῦ κειμένου τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.04, στούς ὅρους τῆς ὁποίας ἀπεδόθη μεγάλη σημασία καί κατά τήν διάρκεια τῆς διαδικασίας ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου. Ἰδίως, τό ἀπόσπασμα πού μετέφρασα κατά λέξη «Anteile an wohlriechenden Bestandteilen bzw. Aromastoffen» (ποσοστά τῶν εὐωδῶν ἤ ἀρωματικῶν συστατικῶν οὐσιῶν), ἀντιστοιχεῖ ἀποκλειστικῶς στό γερμανικό κείμενο τῆς δασμολογικῆς διακρίσεως 33.04, ὅπου γίνεται λόγος γιά «Mischungen von zwei oder mehreren natürlichen oder künstlichen *Riech- oder Aromastoffen* und Mischungen auf den Grundlagen eines oder mehrerer dieser Stoffe (einschließlich alkoholischer Lösungen), die Rohstoffe für Riechmittel-, Lebensmittel- oder andere Industrien sind». (Μίγματα δύο ἤ περισσοτέρων φυσικῶν ἤ τεχνητῶν εὐωδῶν οὐσιῶν καί μίγματα μέ βάσιν μίαν ἤ περισσοτέρας ἐκ τῶν οὐσιῶν τούτων (συμπεριλαμβανομένων καί τῶν ἁπλῶν διαλυμάτων εἰς ἀλκοόλην), ἀποτελοῦντα βασικάς πρώτας ὕλας διά τήν ἀρωματοποιίαν, τήν βιομηχανίαν εἰδῶν διατροφῆς ἤ ἄλλας βιομηχανίας). Ἡ φράση «Riech- oder Aromastoffe» (εὐώδεις ἤ ἀρωματικές οὐσίες) δέν ὑφίσταται στό κείμενο τῆς δασμολογικῆς διακρίσεως τῶν ἄλλων κοινοτικῶν γλωσσῶν. Τό δανικό κείμενο ἀναφέρει μόνο «lugtstoffer», τό ἀγγλικό «odoriferous substances», τό γαλλικό «substances odorifèrantes», τό ἰταλικό «sostanze odorifere» καί τό ὁλλανδικό «reukstoffen».

1 — Μετάφραση ἀπό τά ὁλλανδικά.

2 — Ἀπό τίς αἰτιολογικές σκέψεις τῆς διατάξεως περί παραπομπῆς δέν προκύπτει σαφῶς ἄν ἡ λέξη «Löslich» πού ἀναφέρει τό πρωτότυπο κείμενο πρέπει νά ἑρμηνευθεῖ ὡς «διαλυτός» ἤ μᾶλλον ὡς «διαιρετός».

Οἱ ἔννοιες «ἀρώματα καί ἀρωματικές οὐσίες» στίς ὁποῖες ἡ Ἐπιτροπή ἔδωσε τόση σημασία στίς γραπτές της παρατηρήσεις δέν ὑπάρχουν, τελικά, στό κείμενο τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.04 τῶν ἄλλων γλωσσῶν τῆς Κοινότητος.

Ἐπειδή ἀκριβῶς στό σημεῖο αὐτό ἀποδίδεται μεγάλη σημασία στήν ἐπιχειρηματολογία τῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι λυπηρό ὅτι στίς γραπτές καί προφορικές της παρατηρήσεις δέν ἔλαβε ὑπ' ὄψη τά σχετικά κείμενα στίς ἄλλες γλῶσσες τῆς Κοινότητος. Ἐπί πλέον, καί γιά τόν ἴδιο λόγο, εἶναι ἐπίσης λυπηρό ὅτι, πρό τῆς καταθέσεως τῶν παρατηρήσεών της ἐπί τῶν ὑποβληθέντων ἐρωτημάτων, ἡ Ἐπιτροπή δέν συνεβουλεύθη τίς τελωνειακές ἀρχές τῶν ἄλλων Κρατῶν μελῶν καί, ἰδίως, τῶν δύο χωρῶν, πού ἀποτελοῦν ἀναμφισβήτητα τούς πιό σημαντικούς εἰσαγωγεῖς ρητινοειδῶν, ἤτοι τήν Γαλλία καί τό Ἡνωμένο Βασίλειο, οἱ ὁποῖες, ὅπως προκύπτει ἀπό τίς ἐπίσημες στατιστικές πού προσεκόμισε ἡ προσφεύγουσα στήν κυρία δίκη, εἰσήγαγαν τίς διπλάσιες περίπου ποσότητες ρητινοειδῶν ἀπό τίς εἰσαγόμενες ἀπό τήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, τρίτη χώρα εἰσαγωγῶν. Εἶναι πιθανόν ὅτι, μεταξύ ἄλλων, λόγω τῆς διαφορετικῆς διατυπώσεως τῶν σχετικῶν δασμολογικῶν κλάσεων, κατά τίς πληροφορίες πού συνεκέντρωσε ἡ Ἐπιτροπή, καί αὐτό μόνο ὕστερα ἀπό ἐρωτήσεις τοῦ Δικαστηρίου, οἱ βρετανικές καί γαλλικές τελωνειακές ἀρχές καταλήγουν πράγματι σέ ἑρμηνεία τῶν δασμολογικῶν αὐτῶν κλάσεων διαφορετική ἀπό ἐκείνη τῶν γερμανικῶν τελωνειακῶν ἀρχῶν.

Ἐξ ἄλλου, σχετικά μέ τά ὑποβληθέντα ἐρωτήματα, παρατηρῶ ὅτι ἡ σημασία τοῦ πρώτου ἰδίως ἐρωτήματος ὑπερβαίνει κατά πολύ τό πρόβλημα τῆς δασμολογικῆς κατατάξεως τῶν ἐνδίκων προϊόντων. Πράγματι, τό ἐρώτημα ἀφορᾶ τήν ἑρμηνεία τῶν δασμολογικῶν κλάσεων 13.03 καί 33.01 Γ γενικῶς καί, ἑπομένως, ἔχει σημασία γιά ὅλα τά ρητινοειδή. Σύμφωνα μέ τίς προσκομισθεῖσες στατιστικές, ἡ ὁλική ἀξία τῶν εἰσαγωγῶν τῶν ἐν λόγω προϊόντων ἀνήρχετο, κατά τό 1979, σέ περισσότερα ἀπό 73 ἑκατομμύρια εὐρωπαϊκῶν λογιστικῶν μονάδων.

Ὅσον ἀφορᾶ τά διάφορα ἐπιχειρήματα πού προεβλήθησαν κατά τήν διαδικασία, ἀρκοῦμαι ἐδῶ στό νά παραπέμψω στίς δύο ἐκθέσεις γιά τήν ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτηση, στίς σκέψεις τῶν δύο παραπεμπτικῶν διατάξεων τοῦ Bundesfinanzhof, στίς ἀπαντήσεις ἐπί τῶν γραπτῶν ἐρωτήσεων τοῦ Δικαστηρίου καί στά πρακτικά τῆς ἐπ' ἀκροατηρίου συζητήσεως. Μετά τό πέρας τῆς ἐγγράφου διαδικασίας, νέα στοιχεῖα στήν συζήτηση προσεκόμισαν, ἰδίως, οἱ ἀπαντήσεις, οἱ ὁποῖες ἐδόθησαν στά γραπτά ἐρωτήματα πού ἔθεσε τό Δικαστήριο.

Στήν συνέχεια τῶν συλλογισμῶν μου, θά ἀκολουθήσω, πρωτίστως, τούς «γενικούς κανόνες» γιά τήν ἑρμηνεία τῆς ὀνοματολογίας τοῦ κοινοῦ δασμολογίου, πού ἐπισυνάπτονται ἐν παραρτήματι στόν σχετικό κανονισμό. Θά ἀναλύσω, ἑπομένως, πρῶτα τούς ὅρους πού χρησιμοποιοῦνται στήν διατύπωση τῶν δασμολογικῶν κλάσεων καί τίς σημειώσεις τῶν μερῶν ἤ κεφαλαίων, καθώς καί τούς κανόνες 2 μέχρι 5 τῶν γενικῶν κανόνων ἑρμηνείας. Ἐν συνεχείᾳ, καί κατά τό μέτρο πού θά κριθεῖ ἀναγκαῖο ἤ χρήσιμο θά παραπέμψω στίς ἐπεξηγηματικές σημειώσεις τοῦ Συμβουλίου Τελωνειακῆς Συνεργασίας καί τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀνοματολογίας τοῦ Κοινοῦ Δασμολογίου οἱ ὁποῖες, κατά τήν παγία νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, δέν ἔχουν δεσμευτικό χαρακτήρα, κατ' ἀντίθεση πρός τούς ἀναφερομένους γενικούς κανόνες, ἀλλά δύνανται νά παράσχουν πολύτιμη βοήθεια γιά τήν ἑρμηνεία τῶν δασμολογικῶν κλάσεων. Ἔτσι, ἐπί παραδείγματι, στήν ὑπόθεση Cleton (ὑπόθεση 11/79, Jurispr. 1979, σ. 3069), τό Δικαστήριο ὑπέμνησε, στήν δέκατη τρίτη σκέψη, ὅτι οἱ σημειώσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀνοματολογίας τοῦ Κοινοῦ Δασμολογίου δέν ἀποσκοποῦν στήν ἀντικατάσταση τῶν

ἐπεξηγηματικῶν σημειώσεων τοῦ Συμβουλίου Τελωνειακῆς Συνεργασίας, ἀλλά μόνο στήν συμπλήρωσή τους. Κατά τό μέτρο πού, ἐν προκειμένω, ἔχει γίνει ἀναφορά σέ μία ἐπεξηγηματική σημείωση τῆς Ἐπιτροπῆς Ὀνοματολογίας, τῆς 4ης Ἀπριλίου 1978, συμμερίζομαι τήν γνώμη πού ἀνέπτυξε ὁ γενικός εἰσαγγελεύς Warner, στήν σελίδα 3087 τῶν προτάσεών του ἐπί τῆς ὑποθέσεως Cleton, δηλαδή ὅτι, ἐφ' ὅσον οἱ σημειώσεις αὐτές δέν παράγουν ἔννομες συνέπειες ἀλλά παρέχουν ἁπλῶς βοήθεια γιά τήν ἑρμηνεία, δικαίως ἡ Ἐπιτροπή ὑποστηρίζει ὅτι δύναται νά γίνει ἐπίκλησή τους χωρίς νά λαμβάνεται ὑπ' ὄψη ἡ ἡμερομηνία τους (πρό ἤ μετά τήν ἡμέρα τῆς ἀμφισβητουμένης δασμολογικῆς κατατάξεως). Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς Warner ἐξέφρασε τήν ἴδια ἄποψη στίς προτάσεις του ἐπί τῆς ὑποθέσεως 798/79 (Chem-Tec, Jurispr. 1980, σ. 2652 καί 2653). Πάντως, θά ἤθελα νά ἐπιφυλαχθῶ ἐπί τοῦ σημείου αὐτοῦ ὡς πρός τίς ἐπεξηγηματικές σημειώσεις πού δημοσιεύονται, ἀφοῦ ὑποβληθοῦν στό Δικαστήριο ἐρωτήματα περί ἑρμηνείας. Πάντως ἡ ἐπιφύλαξη αὐτή δέν ἔχει καμμία σημασία γιά τίς ὑπό κρίση ὑποθέσεις.

2. Τό πρῶτο ὑποβληθέν ἐρώτημα

2.1. *Τό γράμμα τῶν σχετικῶν δασμολογικῶν κλάσεων καί οἱ συναφεῖς μέ αὐτές σημειώσεις*

Ἀρχίζοντας τώρα τήν ἐξέταση τοῦ πρώτου ὑποβληθέντος ἐρωτήματος, παρατηρῶ κατ' ἀρχάς, ὅτι τό γράμμα τῶν ἐπιδίκων δασμολογικῶν κλάσεων δέν εἶναι ἐν προκειμένω σαφές.

Καθ' ὅσον ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένω, ἡ δασμολογική κλάση 13.03 Α περιλαμβάνει τούς «φυτικούς χυμούς καί φυτικά ἐκχυλίσματα», καί μεταξύ αὐτῶν, στό σημεῖο VIII, στοιχεῖο 6), τούς «λοιπούς» φυτικούς χυμούς καί φυτικά ἐκχυλίσματα.

Ἡ δασμολογική κλάση 33.01 Γ ἀναφέρεται στά «ρητινοειδή».

Ἡ διατύπωση αὐτή δέν δίνει ἀπάντηση στό ἐρώτημα ποία εἶναι ἡ διαφορά μεταξύ τῶν λοιπῶν φυτικῶν ἐκχυλισμάτων καί τῶν ρητινοειδῶν, ἀφ' ἑνός, καί ἀφ' ἑτέρου, ποῖα εἶναι τά κριτήρια ἑρμηνείας πού πρέπει νά ἐφαρμοσθοῦν ὅταν ἕνα προϊόν περιέχει τόσο εὐώδεις οὐσίες πού λαμβάνονται δι' ἐκχυλίσματος μέ διαλύτες, ὅσο καί ἄλλα φυτικά ἐκχυλίσματα. Μερικές διευκρινίσεις παρέχονται ἀπό τήν σημείωση πού εὑρίσκεται στήν ἀρχή τοῦ κεφαλαίου 13.

Ἡ σημείωση αὐτή διευκρινίζει ὅτι, μεταξύ ἄλλων, ἀποκλείονται τῆς κλάσεως 13.03: «θ) τά αἰθέρια ἔλαια, ὑγρά ἤ πεπηγμένα, καί τά ρητινοειδή». Ὁ ἰδιαίτερος τύπος τοῦ φυτικοῦ ἐκχυλίσματος πού ὀνομάζεται ρητινοειδές φαίνεται, ἑπομένως, ὅτι ἀποκλείεται ἀπό τήν γενική ἔννοια «ἐκχύλισμα φυτικό». Πάντως, καμμία ἀπάντηση δέν φαίνεται νά παρέχεται στό ἐρώτημα ποία εἶναι ἡ διαφορά μεταξύ τῶν ρητινοειδῶν καί τῶν ἄλλων φυτικῶν ἐκχυλισμάτων. Οὔτε καί ὁ κανόνας 1 τῶν γενικῶν κανόνων γιά τήν ἑρμηνεία παρέχει διευκρινίσεις ὡς πρός τούς κανόνες ἑρμηνείας πού πρέπει νά ἀκολουθοῦνται, γιά τά προϊόντα μικτῆς συνθέσεως, ὅπως ἐν προκειμένω. Ἡ προσφεύγουσα στήν κυρία δίκη ἐπικαλεῖται τήν διατύπωση τῆς ἐπικεφαλίδος τοῦ κεφαλαίου 33, πού ἀναφέρει μόνο τά προϊόντα ἀρωματοποιίας ἤ καλλωπισμοῦ καί τά καλλυντικά. Ὁ κανόνας 1 τῶν γενικῶν κανόνων γιά τήν ἑρμηνεία τῆς ὀνοματολογίας διευκρινίζει, πάντως, ὅτι τά κείμενα αὐτά δέν εἶναι δεσμευτικά γιά τήν ἑρμηνεία. Ἔχουν μόνο «ἐνδεικτική» σημασία. Κατά τήν γνώμη μου, δικαίως ἡ Ἐπιτροπή ὑπεγράμμισε, στίς γραπτές της παρατηρήσεις ὅτι, ἀπό τήν δασμολογική κλάση 33.04, τήν ὁποία ἀνέφερα προηγουμένως, συνάγεται ὅτι κατ' ἀρχήν τό κεφάλαιο αὐτό δύναται νά περιλαμβάνει ἐπίσης βασικές ὕλες γιά τήν διατροφή.

2.2. *Ὁ κανόνας 2 τῶν γενικῶν κανόνων γιά τήν ἑρμηνεία τῆς ὀνοματολογίας*

Ὁ κανόνας 2 τῶν γενικῶν κανόνων γιά τήν ἑρμηνεία τῆς ὀνοματολογίας τοῦ κοινοῦ δασμολογίου παρέχει ἤδη περισσότερες

διευκρινίσεις γιά τά σύνθετα προϊόντα ὅπως τά ἐν προκειμένω.

Πράγματι, ὁ κανόνας 2 προβλέπει, μεταξύ ἄλλων, στήν περίπτωση 6), ὅτι «ἡ μνεία ὕλης τινός εἰς ὡρισμένην κλάσιν τοῦ δασμολογίου ἀναφέρεται εἰς τήν ὕλην ταύτην, εἴτε ἐν ἀμιγῆ καταστάσει, εἴτε ἐν ἀναμίξει, εἴτε ἀκόμη ἐν συνδυασμῷ μεθ' ἑτέρων ὑλῶν». Βάσει τῆς τελευταίας περιόδου τῆς περιπτώσεως αὐτῆς, «ἡ δασμολογική κατάταξις τῶν μεμιγμένων ἢ συνθέτων τούτων εἰδῶν ἐνεργεῖται συμφώνως πρός τάς εἰς τόν κανόνα 3 διατυπουμένας ἀρχάς».

2.3. *Ὁ κανόνας 3*

Καθ' ὅσον ἐνδιαφέρει ἐν προκειμένω, ὁ γενικός κανόνας 3 προβλέπει ὅτι τά μικτά ἢ σύνθετα εἴδη κατατάσσονται ὡς ἀκολούθως:

«α) Ἡ πλέον ἐξειδικευμένη κλάσις θεωρεῖται ἐπικρατεστέρα τῶν κλάσεων γενικωτέρου περιεχομένου·

β) τά ἐν ἀναμίξει προϊόντα ... τῶν ὁποίων ἡ κατάταξις δέν δύναται νά γίνῃ βάσει τοῦ κανόνος 3 α), πρέπει νά κατατάσσωνται συμφώνως πρός τήν ὕλην ... πού προσδίδει εἰς αὐτά τόν οὐσιώδη αὐτῶν χαρακτῆρα, ὁσάκις εἶναι δυνατόν νά ἐπιτευχθῇ ὁ τοιοῦτος καθορισμός·

γ) εἰς τάς περιπτώσεις κατά τάς ὁποίας ἡ κατά τούς κανόνας 3 α) ἢ 3 β) κατάταξις δέν εἶναι ἐφικτή, τό ὑπό κατάταξιν ἐμπόρευμα πρέπει νά ὑπαχθῇ εἰς τήν κατά τάξιν ἀριθμήσεως τελευταίαν κλάσιν μεταξύ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι δύνανται ἐξ ἴσου νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν.»

Στό ἄρθρο του «Zur Tarifierung von Waren nach ihrer stofflichen Beschaffenheit» (Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern 1979, σσ. 102 ἕως 107), ὁ Kurt Frey συμπεραίνει, ὀρθῶς κατ' ἐμέ, ὅτι, ὅταν δύο ἢ περισσότερες δασμολογικές κλάσεις δύνανται νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη ἐπειδή καμμία ἀπό τίς ὕλες πού ὑπάγονται στίς ἐναλλακτικές δυνατές δασμολογικές κλάσεις δέν εἶναι ἐπικρατούσα, ὁ κανόνας 3 α) δέν παρέχει καμμία λύση στίς περισσότερες περιπτώσεις. Ὅταν ὑφίσταται ἀμφισβήτηση ὡς πρός τήν ὕλη πού προσδίδει τόν οὐσιώδη χαρακτήρα τοῦ συνθέτου προϊόντος, οὔτε ἡ λύση αὐτή δύναται, κατ' ἐμέ, νά στηριχθεῖ στόν κανόνα 3 β). Ἰδίως, δέν εἶναι ἀρκετά σαφές τί ἐννοεῖται ἐν προκειμένω, μέ τόν «οὐσιώδη χαρακτήρα». Ἑπομένως, πρό τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ κανόνος 3 γ), ἄν αὐτό κριθεῖ ἀναγκαῖο, θά ἐξετάσω, ἐπί τοῦ παρόντος, ἄν οἱ ἐπεξηγηματικές σημειώσεις τοῦ Συμβουλίου Τελωνειακῆς Συνεργασίας παρέχουν διευκρινίσεις ἐπί τῶν κυριωτέρων ἐρωτημάτων πού ἔμειναν ἀναπάντητα. Ὅπως συνάγεται ἀπό τίς προηγούμενες σκέψεις, τά ἐρωτήματα αὐτά ἀφοροῦν εἰδικώτερα τήν ἔννοια τοῦ «ρητινοειδοῦς» καί τήν ἑρμηνεία τοῦ κανόνος 3 β).

2.4. *Οἱ ἐπεξηγηματικές σημειώσεις τοῦ Συμβουλίου Τελωνειακῆς Συνεργασίας*

α) Ἡ ἔννοια τοῦ «ρητινοειδοῦς»

Στίς ἐπεξηγηματικές σημειώσεις πού ἀναφέρονται στήν ἐξαίρεση θ) τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 13.03, τό Συμβούλιο Τελωνειακῆς Συνεργασίας ἀναφέρει (σ. 81, στοιχεῖο κ) ὅτι τά αἰθέρια ἔλαια καί τά ρητινοειδή διαφέρουν ἀπό τά φυτικά ἐκχυλίσματα λόγω τῆς συνθέσεώς τους, ἡ ὁποία συνίσταται κυρίως ἀπό εὐώδεις οὐσίες. Ὑπογραμμίζεται σχετικῶς ὅτι ἀπό ὁρισμένα φυτικά προϊόντα κατεργαζόμενα δι' ἀποστάξεως μέ ἀτμό ὕδατος ἢ ἐξαντλητικῆς ἐπεξεργασίας μέ διαλύτες δύναται νά λαμβάνονται αἰθέρια ἔλαια τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.01 καθώς καί ἐκχυλίσματα τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.01 καθώς καί ἐκχυλίσματα τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 13.03.

Ἀπό τίς ἐπεξηγηματικές σημειώσεις ὡς πρός τήν ἔννοια τοῦ «ρητινοειδοῦς» γιά τήν δασμολογική κλάση 33.01 προκύπτει ἀκόμη ὅτι, συνήθως, τά ρητινοειδή λαμβάνονται δι' ἐκχυλίσεως μέ διαλύτες, τῆς ρητίνης, μεταξύ ἄλλων. Ἐξεταζομένη ἀπό καθαρῶς γλωσσικῆς ἀπόψεως, ἡ ἀναφερομένη ἐπεξηγηματική σημείωση τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 13.03 δύναται, σχετικῶς, νά δημιουργήσει παρανόηση κατά τήν

ἔννοια ὅτι, ἀκριβῶς, ἡ τελευταία αὐτή δασμολογική κλάση εἶναι ἡ ἐφαρμοστέα. Πράγματι, ἀπό γλωσσικῆς ἀπόψεως, ὁ ὁρισμός ὡς φυτικοῦ ἐκχυλίσματος στό δεύτερο μέρος τῆς ἀναφερομένης περιόδου τῆς ἐπεξηγηματικῆς σημειώσεως, πού εἶναι καθοριστική, ἀντιστοιχεῖ στό κριτήριο τῆς χρησιμοποιήσεως διαλυτῶν στό πρῶτο μέρος τῆς ἰδίας περιόδου [1].

Ἀπό τό παράρτημα τῆς ἐπεξηγηματικῆς σημειώσεως τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.01 προκύπτει ὅτι τά αἰθέρια ἔλαια καί τά ρητινοειδή δύνανται, μεταξύ ἄλλων, νά ἐκχυλίζονται ἀπό τήν ζιγγίβερη καί τήν πέπερι καί, ἐπί πλέον, ἀπό τήν βανίλια καί ἀπό μία ὁλόκληρη σειρά ἄλλων προϊόντων, τῶν ὁποίων τά ἐκχυλίσματα (εἰδικώτερα τά ρητινοειδή) πού λαμβάνονται μέ διαλύτες καί κατατάσσονται στήν δασμολογική κλάση 33.01 δυνάμει τοῦ παραρτήματος, χρησιμοποιοῦνται σαφῶς στήν βιομηχανία εἰδῶν διατροφῆς. Κατά τήν ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτηση, ἡ Ἐπιτροπή ἀνέφερε πολλά παραδείγματα ἀπό τά τελευταῖα αὐτά προϊόντα. Ἡ ἄποψη πού ὑπεστήριξε ἡ προσφεύγουσα κατά τήν ἐκκρεμούσα κυρία δίκη, ὅτι δηλαδή ἡ δασμολογική κλάση 33.01 δέν ἀφορᾶ τά προϊόντα πού προορίζονται γιά τήν βιομηχανία εἰδῶν διατροφῆς, διαψεύδεται ἐπίσης, ἐκτός ἀπό τό γράμμα τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.04, ἡ ὁποία περιλαμβάνεται στό ἴδιο κεφάλαιο καί ἀνεφέρθη ἤδη προηγουμένως, καί ἀπό τήν ἐπεξηγηματική σημείωση τοῦ Συμβουλίου Τελωνειακῆς Συνεργασίας ὡς πρός τήν ἔννοια τῶν αἰθερίων ἐλαίων πού προηγεῖται ἀμέσως τῆς σχετικῆς μέ τήν ἔννοια τοῦ ρητινοειδοῦς σημειώσεως.

Στίς γραπτές της παρατηρήσεις, ἡ Ἐπιτροπή κατέβαλε ἐπίσης προσπάθεια νά ἀποδείξει μέ τήν βοήθεια ἐπιχειρημάτων πού στηρίζονται τόσο στήν φυσιολογία ὅσο καί στήν ἔννοια τῶν ὅρων ὅτι ἐκτός τῶν εὐωδῶν οὐσιῶν, τό κεφάλαιο 33 περιλαμβάνει καί τίς γευστικές οὐσίες. Ὅπως ἔχω ἤδη ἀναφέρει, ἡ ἑρμηνεία αὐτή δέν εἶναι δυνατή μόνο μέ βάση τό γερμανικό κείμενο τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.04, στήν ὁποία ἀναφέρεται ἡ ἔννοια «Aromastoffe» (ἀρωματικές οὐσίες) καί, ὅπως προκύπτει ἀπό τήν ἀρχή τῆς παρούσης ὑποδιαιρέσεως τῶν προτάσεών μου, δέν συμβιβάζεται μέ τίς ἐπεξηγηματικές σημειώσεις τοῦ Συμβουλίου Τελωνειακῆς Συνεργασίας. Ἐπί πλέον, ἡ ἑρμηνεία αὐτή προϋποθέτει ὅτι ἡ ἔννοια «ἄρωμα», πού ἀναφέρεται στό γερμανικό κείμενο τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.04, περιλαμβάνει καί τίς γευστικές οὐσίες. Ἡ προσεκτική μελέτη ἀρκετῶν ἐγκυκλοπαιδειῶν καί λεξικῶν, γερμανικῶν, ἀγγλικῶν, γαλλικῶν καί ὁλλανδικῶν, μοῦ ἐπέτρεψε νά διαπιστώσω ὅτι δύο μόνο πηγές στήν γερμανική γλώσσα παρέχουν ἔρεισμα γιά αὐτή τήν ἑρμηνεία τῆς ἐννοίας τοῦ «ἀρώματος». Τό μεγάλο λεξικό «Brockhaus» καί ὅλα τά ἄλλα βιβλία πού ἔχω συμβουλευθεῖ στίς ἄλλες ἀναφερόμενες γλῶσσες ὁρίζουν τήν ἔννοια τοῦ «ἀρώματος» ὡς μία εὐχάριστη ὀσμή ἤ χρησιμοποιοῦν ἰσοδύναμες ἐκφράσεις. Ἑπομένως, *μόνο* ὅταν ἡ γεύση ἑνός προϊόντος καθορίζεται στήν πραγματικότητα ἀπό τήν ὄσφρηση μόνο, ὅπως στό πείραμα τοῦ μήλου καί τοῦ κρεμμυδιοῦ πού ἀνέφερε ἡ Ἐπιτροπή, θά ἦταν δυνατό, βάσει τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐπιτροπῆς, πού στηρίζονται στήν φυσιολογία, νά κριθεῖ ὅτι καί τά ἐπίδικα προϊόντα δύνανται νά καταταγοῦν στήν δασμολογική κλάση 33.01. Κατ' ἐμέ, ἡ Ἐπιτροπή διαπράττει ἐξ ἄλλου λογικό σφάλμα ὅταν, ἀπό τό γεγονός ὅτι σέ ὁρισμένες περιπτώσεις ἡ γεύση καθορίζεται ἀπό τήν ὄσφρηση, συμπεραίνει ὅτι οἱ γευστικές οὐσίες ἐμπίπτουν *πάντοτε* στήν ἔννοια τοῦ «ἀρώματος», τήν ὁποία ἐσφαλμένως θεωρεῖ ὡς κυρία ἔννοια, ὅπως ἔχω ἤδη ἀναφέρει. Τό λογικό αὐτό σφάλμα μοῦ

1 — Τό πρωτότυπο κείμενο ἔχει πράγματι ὡς ἑξῆς: «Πρέπει, ἐξ ἄλλου, νά σημειωθεῖ ὅτι, ἀναλόγως τῆς κατεργασίας δι' ἀποστάξεως μέ ἀτμό ὕδατος, ἤ δι' ἐξαντλητικῆς ἐπεξεργασίας μέ διαλύτες, ὁρισμένα φυτά (ὁ δυόσμος ἐπί παραδείγματι) δύνανται νά παρέχουν αἰθέρια ἔλαια τῆς κλάσεως 33.01 καθώς καί ἐκχυλίσματα τῆς κλάσεως 13.03».

Ἀπό τήν ἐπεξηγηματική σημείωση τῆς κλάσεως 13.03 Α συνάγεται, ἐξ ἄλλου, ὅτι τά φυτικά ἐκχυλίσματα κατά τήν ἔννοια τῆς κλάσεως αὐτῆς δύνανται νά λαμβάνονται καί μέ διαλύτες. Κατά συνέπεια, μόνος ὁ τρόπος λήψεως δέν συνιστᾶ ἐπαρκές κριτήριο γιά τήν δασμολογική κατάταξη.

φαίνεται επίσης σημαντικό ως πρός τά επίδικα εν προκειμένω προϊόντα.

6) Η ερμηνεία του κανόνος 3 6)

Τελικά, φαίνεται ότι ούτε οι επεξηγηματικές σημειώσεις του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας πού αναφέρονται στήν έννοια του «ρητινοειδούς» περιλαμβάνουν επαρκείς οδηγίες γιά τήν λύση του προβλήματος της κατατάξεως πού μας απασχολεί. Πρέπει ακόμη νά δοθεί απάντηση είδικώτερα στό ερώτημα πότε οι εν λόγω εύώδεις ούσίες καθορίζουν τήν φύση ή τόν ουσιώδη χαρακτήρα των επιδίκων προϊόντων. Τό στοιχείο αυτό, ουσιαστικό κατά τήν επεξηγηματική σημείωση της δασμολογικής κλάσεως 13.03, φαίνεται ότι ελήφθη από τόν γενικό κανόνα ερμηνείας 3 6), τόν οποίο ανέλυσα προηγουμένως καί πού είναι δεσμευτικός. Επομένως, δοθέντος ότι στήν παρούσα υπόθεση, εν όψει των υποβληθέντων ερωτημάτων, πρόκειται γιά δύο μίγματα, πρέπει νά εξακριβωθεί, βάσει του ανωτέρω κανόνος ερμηνείας, ποία ουσία προσδίδει στά επίδικα προϊόντα «τόν ουσιώδη χαρακτήρα τους».

Η δεύτερη καί τρίτη περίοδος του στοιχείου κ) των επεξηγηματικών σημειώσεων του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας ως πρός τήν δασμολογική κλάση 13.03 (σ. 81) είναι περισσότερο σαφείς ως πρός τήν απάντηση στό ερώτημα αυτό. Κατά τήν δεύτερη περίοδο, τό κριτήριο πού διαφοροποιεί τά ρητινοειδή ενυπάρχει στό γεγονός ότι αποτελούνται ουσιαστικά από εύώδη συστατικά («essentially composed of»). Σύμφωνα μέ τήν τελευταία περίοδο της επεξηγηματικής αυτής σημειώσεως, τό φυτικό εκχύλισμα κατά τήν έννοια της δασμολογικής κλάσεως 13.03, διακρίνεται από τά αιθέρια έλαια πού υπάγονται στήν δασμολογική κλάση 33.01 από τό γεγονός ότι, εκτός των εύωδων συστατικών, περιέχει πολύ σημαντικώτερες ποσότητες διαφόρων άλλων συστατικών του φυτού (χλωροφύλλη, τανίνη, πικρές ούσίες, υδατάνθρακες καί άλλες ούσίες εκχυλίσεως).

Κατά συνέπεια, θεωρώ ότι προϊόντα, τά οποία, εκτός των εύωδων συστατικών πού λαμβάνονται μέ διαλύτες, περιέχουν πολύ σημαντικώτερες ποσότητες διαφόρων άλλων συστατικών του φυτού, όπως χλωροφύλλη, τανίνες, πικρές ούσίες, υδατάνθρακες καί άλλες ούσίες εκχυλίσεως πού συμπροσδιορίζουν τόν τυπικό χαρακτήρα του προϊόντος, υπάγονται στήν δασμολογική κλάση 13.03 ως φυτικά εκχυλίσματα, δυνάμει του κανόνος ερμηνείας 3 6) καί δυνάμει των επεξηγηματικών σημειώσεων πού εξέδωσε σχετικώς τό Συμβούλιο Τελωνειακής Συνεργασίας γιά προϊόντα όπως τά επίδικα, καί όχι στήν δασμολογική κλάση 33.01, στοιχείο Γ.

2.5. *Οι επεξηγηματικές σημειώσεις της Επιτροπής Ονοματολογίας του Κοινού Δασμολογίου*

Όπως έχω ήδη αναφέρει, οι επεξηγηματικές σημειώσεις της Επιτροπής Ονοματολογίας του Κοινού Δασμολογίου δύνανται, κατά τήν γνώμη του γενικού εισαγγελέως Warner, τήν οποία συμμερίζομαι, νά συμπληρώνουν άλλά όχι νά τροποποιούν τίς επεξηγηματικές σημειώσεις του Συμβουλίου Τελωνειακής Συνεργασίας. Τό Δικαστήριο εδέχθη τήν άποψη αυτή στήν δέκατη τρίτη σκέψη της αποφάσεώς του στήν υπόθεση Cleton (υπόθεση 11/79), πού ανεφέρθη ήδη.

Μεταξύ των επεξηγηματικών σημειώσεων της Επιτροπής Ονοματολογίας του Κοινού Δασμολογίου, οι επεξηγηματικές σημειώσεις των δασμολογικών κλάσεων 13.03 καί 33.01 έχουν, καί πάλι, μεγάλη σημασία κατά τό μέτρο πού αφορούν τήν έννοια του «ρητινοειδούς».

Στήν πρώτη επεξηγηματική σημείωση, ή έννοια «έλαιορητίνη», ή οποία ενδιαφέρει επίσης εν προκειμένω, εξομοιούται μέ τήν έννοια του «ρητινοειδούς» σέ όρισμένες περιπτώσεις. Πάντως ή έννοια «έλαιορητίνη» δέν καθορίζεται ακριβέστερον. Από τήν δικογραφία προκύπτει ότι στίς διάφορες χώρες αποδίδονται στήν έννοια αυτή πολύ διαφορετικές σημασίες. Επί πλέον, ή επεξηγηματική αυτή σημείωση δέν αναφέρει σέ ποίες περιπτώσεις τά ρητινοειδή δύνανται νά είναι καί έλαιορητίνες. Τέλος,

ἡ ἔννοια «ἐλαιορητίνη» δέν περιλαμβάνεται στό κοινό δασμολόγιο. Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους, θεωρῶ ὅτι οἱ ἐπεξηγηματικές αὐτές σημειώσεις δέν παρέχουν νέες χρήσιμες πληροφορίες ὡς πρός τό πρόβλημα πού μᾶς ἀπασχολεῖ ἐν προκειμένω.

Περισσότερη σημασία ἔχει ἡ ἐπεξηγηματική σημείωση ἐπί τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.01, στοιχεῖο Γ. Κατά τό γράμμα της, «τά ρητινοειδή εἶναι προϊόντα πού λαμβάνονται ἀπό ἐκχύλιση μέ διαλύτες ὁρισμένων μερῶν τῶν φυτῶν ... Χαρακτηρίζονται ἀπό τό ὅτι ἀναδίδουν ἐντονότερα τό ἄρωμα τῆς ἐκχυλισμένης οὐσίας ἀπό ὅ,τι μόνο του τό αἰθέριο ἔλαιο, πού περιέχεται γενικῶς στήν ἀρχική ὕλη». Ἡ σημείωση αὐτή προσθέτει ἐπίσης ὅτι τά ρητινοειδή (πού καθορίζονται κατ' αὐτόν τόν τρόπο) συχνά ἀποκαλοῦνται καί ἐλαιορητίνες ὅταν προορίζονται γιά τήν βιομηχανία τροφίμων.

Θεωρῶ ὅτι ἡ δεύτερη, ἰδίως, περίοδος τῆς τελευταίας αὐτῆς ἐπεξηγηματικῆς σημειώσεως δύναται νά θεωρηθεῖ ὡς συμπληρωματικός ὁρισμός πού ἔχει μιά κάποια σημασία, τῆς ἐννοίας τοῦ «ρητινοειδοῦς». Πάντως, γιά λόγους γλωσσικούς, τούς ὁποίους ἔχω ἤδη ἀναπτύξει προηγουμένως, δέν θεωρῶ ὅτι ἡ χρησιμοποίηση τοῦ ὅρου «ἄρωμα» στό κείμενο αὐτό δύναται νά μεταβάλει κατά τίποτε τά συμπεράσματα στά ὁποῖα ἔχω καταλήξει σχετικά μέ τήν ἔννοια αὐτή τῶν δασμολογικῶν κλάσεων καί τῶν ἄλλων μέσων ἑρμηνείας. Κατ' ἐμέ, ἡ ἔννοια αὐτή πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς ἰσοδύναμη μέ τήν ἔννοια τῆς «εὐωδίας». Ἐπί πλέον, στό σύνολό της, ἡ ἐπεξηγηματική σημείωση μοῦ φαίνεται ὅτι ἐνισχύει τό συμπέρασμα, στό ὁποῖο προηγουμένως κατέληξα ὅσον ἀφορᾶ τά μίγματα, παρά τό συμπέρασμα τῆς Ἐπιτροπῆς. Πράγματι, ἡ ἐν λόγω ἐπεξηγηματική σημείωση ἀναφέρει ἀποκλειστικά τίς ἀρωματικές οὐσίες πού λαμβάνονται, μεταξύ ἄλλων, ἀπό μέρη φυτῶν μέ ἐκχύλιση διά διαλυτῶν (ὀργανικῶν). Δύναται, τό πολύ, νά ὑποστηριχθεῖ ὅτι ἡ ἐπεξηγηματική σημείωση δέν παρέχει καμμία ἀπάντηση σχετικά μέ μίγματα ὅπως τά ἐπίδικα. Στήν ἐπεξηγηματική σημείωση περί τῆς ἐννοίας τοῦ «ρητινοειδοῦς», ἡ τελευταία περίοδος προσθέτει ὅτι ἡ περιγραφή τοῦ προϊόντος δέν ἔχει σημασία ὡς πρός τόν ὁρισμό του, ὅπως ἀναφέρεται στίς πρῶτες περιόδους. Ἐξ ἄλλου, ἡ τελευταία περίοδος ἐπιβεβαιώνει τήν ἄποψη πού ὑπεστήριξε ἡ Ἐπιτροπή, καί τήν ὁποία συμμερίζομαι, δηλαδή ὅτι τά ρητινοειδή δύνανται νά χρησιμοποιοῦνται καί στήν βιομηχανία τροφίμων.

2.6. *Τελική παρατήρηση*

Δεδομένου ὅτι τελικά οἱ τρόποι ἑρμηνείας πού ἐφηρμόσθησαν, σύμφωνα μέ τούς γενικούς κανόνες τούς ὁποίους καθόρισε ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, ὁδηγοῦν σέ ἕνα ἀποτέλεσμα ἀρκετά σαφές, δέν πρέπει νά ἐφαρμοσθεῖ ὁ γενικός κανόνας 3 γ) ἐν προκειμένω. Δεδομένου ὅτι ἡ δασμολογική κατάταξη προκύπτει, κατά μεγάλο μέρος, ἀπό τίς ἐπεξηγηματικές σημειώσεις τοῦ Συμβουλίου Τελωνειακῆς Συνεργασίας καί τῆς Ἐπιτροπῆς γιά τήν Ὀνοματολογία τοῦ Κοινοῦ Δασμολογίου, δέν ἐπιθυμῶ νά ἀποκλείσω πλήρως ὅτι μεταγενέστερες ἐπεξηγηματικές σημειώσεις δύνανται νά ἐπιβάλουν ἄλλες λύσεις. Ὅπως ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἐπιτροπῆς δήλωσε στήν ἐπ' ἀκροατηρίου συζήτηση, κατά τρόπο κάπως ἀπρόσεκτο, ὁ νομοθέτης καθυστερεῖ, πράγματι, ἐν σχέσει μέ τήν ἐξέλιξη τῶν γεγονότων, καί φαίνεται ὅτι αὐτό ἰσχύει καί γιά τίς ἐπίδικες δασμολογικές διακρίσεις. Στήν δωδεκάτη αἰτιολογική σκέψη τῆς ἀποφάσεως Analog Devices, τῆς 19ης Νοεμβρίου 1981 (ὑπόθεση 122/80), τό Δικαστήριο ἀνέφερε ἤδη, ὡς πρός τά κενά τοῦ νόμου, ὅτι μόνο ὁ κοινοτικός νομοθέτης δύναται νά ἐπιφέρει τίς σχετικές τροποποιήσεις. Αὐτό πού κυρίως προκαλεῖ ἐν προκειμένω ἐντύπωση εἶναι ὅτι τό κεφάλαιο 33 περιέχει βεβαίως τήν δασμολογική

κλάση 33.04, ἡ ὁποία ἀναφέρεται στά μίγματα δύο ἤ περισσοτέρων εὐωδῶν οὐσιῶν, φυσικῶν ἤ τεχνητῶν καί τά μίγματα πού ἔχουν ὡς βάση μία ἤ περισσότερες ἀπό τίς εὐώδεις αὐτές οὐσίες, ἀλλά δέν περιλαμβάνει καμμία δασμολογική κλάση στήν ὁποία νά ὑπάγονται τά μίγματα, στά ὁποῖα οἱ χαρακτηριστικές οὐσίες γεύσεως, ὅπως ἐν προκειμένῳ, ἔχουν ἀποφασιστική σημασία. Φαίνεται πράγματι ὅτι ἐναπόκειται στόν νομοθέτη νά θεσπίσει δασμολογικές κλάσεις γιά προϊόντα, πού περιέχουν σημαντικές ποσότητες διαφόρων οὐσιῶν, στά ὁποῖα ἐφαρμόζονται δασμολόγια πού δέν ἀντιστοιχοῦν μεταξύ τους. Παρ' ὅλη τήν, ἐν προκειμένῳ, σημασία τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 33.04, τό παραπέμπον δικαστήριο δέν ζήτησε ἀπό τό Δικαστήριο τήν ἑρμηνεία τῆς κλάσεως αὐτῆς.

3. Τό δεύτερο καί τρίτο ἐρώτημα

Τό δεύτερο καί τό τρίτο ἐρώτημα, ὅπως ὑπεβλήθησαν στό Δικαστήριο, ἀφοροῦν τήν συγκεκριμένη ἐκτίμηση τῶν ἐπιδίκων προϊόντων. Ἐπομένως, τό Δικαστήριο δέν δύναται νά δώσει ἀπάντηση στό ἐρώτημα αὐτό, στό πλαίσιο τῆς διαδικασίας δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ. Πάντως, τά ἐρωτήματα περιλαμβάνουν βεβαίως πραγματικά στοιχεῖα πού παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες ὡς πρός τήν ἔννοια «οὐσιώδης χαρακτήρ» τῶν μιγμάτων, ἡ ὁποία ἀνελύθη προηγουμένως. Κατά τά λοιπά, θεωρῶ ὅτι ἡ ἀπάντηση στό πρῶτο ἐρώτημα πρέπει νά διατυπωθεῖ κατά τέτοιο τρόπο ὥστε νά ἐπιτρέψει στό παραπέμπον δικαστήριο νά ἀπαντήσει ἐπίσης στό δεύτερο καί τρίτο ἐρώτημα.

4. Συμπέρασμα

Ἐν συμπεράσματι, βάσει τῶν σκέψεων πού διετυπώθησαν προηγουμένως, προτείνω στό Δικαστήριο νά ἀπαντήσει ὡς ἑξῆς στά ὑποβληθέντα ἐρωτήματα:

1) Ὅπως ἔχουν σήμερα οἱ ὑφιστάμενες σχετικές ἐπεξηγηματικές σημειώσεις καί δυνάμει τῶν δεσμευτικῶν διατάξεων τοῦ κοινοτικοῦ δικαίου ἐπί τοῦ θέματος, οἱ δασμολογικές κλάσεις 13.03 (φυτικά ἐκχυλίσματα) καί 33.01 Γ (ρητινοειδή) πρέπει νά ἑρμηνευθοῦν καί ὁριοθετηθοῦν ἡ μία ἐν σχέσει πρός τήν ἄλλη ὑπό τήν ἔννοια ὅτι:

   α) τά ρητινοειδή δέν δύνανται νά ὑπαχθοῦν ὡς φυτικά ἐκχυλίσματα στήν δασμολογική κλάση 13.03,

   β) ἡ ἔννοια «ρητινοειδή» καθορίζεται πρωτίστως ἀπό τό γεγονός ὅτι τά προϊόντα αὐτά περιέχουν εὐώδεις οὐσίες πού λαμβάνονται ἀπό ἐκχύλιση μέ διαλύτες, οἱ ὁποῖες ἀναδίδουν ἐντονότερα τήν εὐωδία τῆς ἐκχυλιζομένης οὐσίας ἀπ' ὅ,τι τό αἰθέριο ἔλαιο μόνο του, πού περιέχεται γενικῶς στήν ἀρχική ὕλη,

   γ) δέν δύνανται νά θεωρηθοῦν ὡς φυτικά ἐκχυλίσματα προϊόντα, τά ὁποῖα, ἐκτός τῶν ἀρωματικῶν οὐσιῶν πού λαμβάνονται κατά τόν τρόπο αὐτό, περιέχουν πολύ σημαντικότερες ποσότητες ἄλλων συστατικῶν τοῦ φυτοῦ, ὅπως χλωροφύλλη, τανίνη, πικρές οὐσίες, ἤ ἄλλες γευστικές οὐσίες, ὑδατάνθρακες καί ἄλλες οὐσίες ἐκχυλίσεως, πού συμπροσδιορίζουν τόν τυπικό χαρακτήρα τοῦ προϊόντος,

δ) ὑφίστανται, ἰδίως, πολύ σημαντικότερες ποσότητες διαφόρων ἄλλων συστατικῶν τοῦ φυτοῦ, ὅπως ἀναφέρεται στό προηγούμενο σημεῖο γ), τά ὁποῖα συμπροσδιορίζουν τόν τυπικό χαρακτήρα τοῦ προϊόντος, ὅταν αὐτά τά ἄλλα συστατικά τοῦ φυτοῦ ἐπενεργοῦν ὁμοίως στήν ὀσμή ἤ ὅταν προσθέτουν οὐσιαστικῶς ἄλλα χαρακτηριστικά στό προϊόν, ὅπως γευστικά χαρακτηριστικά ἤ ἄλλες οὐσιαστικές ἰδιότητες γιά τόν καταναλωτή,

ε) τό γεγονός ὅτι ἕνα προϊόν προορίζεται γιά τήν βιομηχανία τροφίμων δέν δύναται νά μεταβάλει τά συμπεράσματα πού συνήχθησαν βάσει τῶν προηγουμένως ἀναφερομένων κριτηρίων.

2) Στά ἐρωτήματα 2 καί 3 πρέπει νά δοθεῖ ἀπάντηση ὑπό τό φῶς τῆς ἀπαντήσεως στό πρῶτο ἐρώτημα. Ἡ ζιγγίβερη καί ἡ πεπερίνη δέν συγκαταλέγονται μεταξύ τῶν ἀρωματικῶν οὐσιῶν πού καθορίζουν τήν ἔννοια τοῦ «ρητινοειδοῦς» καθ' ὅσον τά οὐσιαστικά χαρακτηριστικά τους καθορίζονται, πρωτίστως, ἀπό τήν γεύση καί ὄχι ἀπό τήν ὄσφρηση.